

«Η υποκρισία ως προς την αξιολόγηση των ΑΕΙ»

Του ΛΕΩΝΙΔΑ Ν. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Η διαστροφή των συνταγματικών διατάξεων περί ανωτάτης παιδείας, που τη θέλουν αυτόνομη και αυτοτελή αλλά δεν ορίζουν την αυτονομία και αυτοτέλεια, συνδυάζεται με την αμάθεια του δημόσιου διαλόγου και παράγει τη σημερινή σύγχυση. Ένα από τα κύρια σημεία σύγχισης είναι η αξιολόγηση των ΑΕΙ και οι υποκριτικές αμφιβολίες περί της συνταγματικότητάς της. Υποκρύπτουν απλά τη βούληση ασυδοσίας των ΑΕΙ, στην οποία πλέον συγκλίνουν καθηγητές και φοιτητές, επειδή αμφότεροι θίγονται. Θίγονται υπό την έννοια ότι αποκαλύπτεται η ατυχής πενία των καθηγητών και η συνακόλουθη πενία των φοιτητών. Ας σημειωθεί λοιπόν ο δεκάλογος της αξιολόγησης των ΑΕΙ:

1. Η αξιολόγηση δεν είναι κύρωση. Δεν τιμωρεί κανέναν. Ο καθηγητής μένει καθηγητής και ο φοιτητής μένει φοιτητής. Αλλά δεν κρύβεται.

2. Η αξιολόγηση δεν είναι κύρωση, είναι όμως γνωστοποίηση των επιδόσεων των ΑΕΙ. Ξέρει ο καθηγητής ποιον έχει συνάδελφο και ο φοιτητής ποιον έχει δάσκαλο, αλλά και ο καθηγητής ποιον έχει φοιτητή. Και αποφασίζει αν τον θέλει ή αν έχει αλλού καλύτερους συναδέλφους, καλύτερους φοιτητές, διότι απ' αυτό εξαρτάται αν η δουλειά του είναι απόλαυση ή -όπως σήμερα - μαρτύριο.

3. Η αξιολόγηση δεν αφορά χρήματα, διότι το κέντρο βάρους της είναι η διδασκαλία. Αν πηγαίνει ο δάσκαλος στο μάθημα, στο γραφείο, στις εξετάσεις, ή αν περί άλλα τυρβάζει: κομματικά, συνδικαλιστικά, επαγγελματικά ή και άλλα.

4. Η αξιολόγηση αφορά κυρίως τους φοιτητές. Γι' αυτό φωνάζουν. Θα δείξει πόσοι σπουδάζουν, πόσοι και πώς περνούν τις εξετάσεις, τότε τις περνούν. Και μ' αυτό θα δείξουν την απόδοση του δασκάλου. Δεν χρειάζεται μισθό επιχειρηματία για να διδάξεις και να εξετάσεις. Οι αποτυχίες των φοιτητών είναι αποτυχία των δασκάλων.

5. Η αξιολόγηση δεν είναι ανάκριση ή εξουσία, είναι απλώς και μόνον συγκέντρωση πληροφοριών, τις οποίες δίνει η ίδια η ακαδημαϊκή κοινότητα. Είναι το time sheet των δασκάλων, που δικαιούται να ζητήσει κάθε εργοδότης, και κρίσεις του φοιτητή για τον δάσκαλό του.

6. Η αξιολόγηση είναι, λοιπόν, συγκέντρωση στοιχείων, υποχρεωτική βεβαίως. Ο λόγος της επιβολής της υποχρέωσης αυτής είναι η απροθυμία ή αδυναμία εκούσιας παρακολούθησης του έργου των δασκάλων από τους ίδιους, αφού κόρακας κοράκου μάτι δεν βγάζει, και αφήνει όλα τα νοσηρά περιστατικά να ζουν και να βασιλεύουν.

7. Η αξιολόγηση είναι η δημοκρατικότερη διαδικασία των αγγλοσαξονικών ΑΕΙ, τα οποία σε τακτά διαστήματα ρωτούν ανωνύμως, γενικώς και εγγράφως τους φοιτητές κάθε μαθήματος να πουν τι βλέπουν στο δάσκαλό τους -αν έρχεται διαβασμένος, στην ώρα του, αν η βαθμολογία του είναι ικανοποιητική, αν τα διδασκόμενα βιβλία είναι σύγχρονα ή απαρχαιωμένα, αν εξετάζονται σε όλη τους την έκταση ή σε τμήμα τους, μικρό ή μεγάλο και γιατί, αν έχουν επαφή με το δάσκαλο, αν έχει ευχέρεια απάντησης σε απορίες ή απλώς τους διαβάζει το μάθημα που έχει μάθει.

8. Η αξιολόγηση της έρευνας πάλι δεν είναι ανάκριση. Είναι μια συγκέντρωση πληροφοριών για το αν ο δάσκαλος πήγε και σε ποια συνέδρια, αν μίλησε και έγραψε, αν έχει μεταπτυχιακούς φοιτητές και σε ποια θέματα, αν έχει διδάκτορες, πόσοι είναι οι υποψήφιοι διδάκτορες (για να πάρουν αναβολή από το στρατό) και πόσοι αυτοί που τελειώνουν τη διατριβή (απειροελάχιστο ποσοστό του συνόλου), πόσο καιρό χρειάστηκαν να τελειώσουν και τι βαθμό πήραν.

9. Η αξιολόγηση δεν γίνεται από το κράτος. Γίνεται από τους ίδιους τους καθηγητές και κυρίως τους φοιτητές, που δίνουν οι ίδιοι τις πληροφορίες που έχουν. Τα ερωτήματα στα οποία απαντούν είναι προκαθορισμένα και όχι ad hoc κάθε φορά, δηλαδή δεν αποτελούν gallor ευκαιριακού σκοπού. Δεν αφήνουν περιθώριο προσαρμογής ή αλλαγής κατά περίπτωση ή υποκειμενικής διατύπωσης. Είναι ενιαία για όλους τους δασκάλους όλων των ΑΕΙ κάθε μαθήματος.

10. Η αξιολόγηση είναι, τέλος, ένας πραγματικός διάλογος με αληθινή ενημέρωση και δίνει την ευκαιρία στα ΑΕΙ να λαμβάνουν υπ' όψιν τις ρητά ή έμμεσα διατυπούμενες από τους φοιτητές τους παρατηρήσεις.

Επομένως, όσοι φωνάζουν, έχουν άλλο λόγο να φωνάζουν και να αρνούνται να διορθώσουν τη σοβαρότατη αυτή έλλειψη δημοκρατικότητας και διαφάνειας που υπάρχει έως τώρα στο δίκαιο της ελληνικής ανώτατης παιδείας. Επιθυμούν να διατηρήσουν το σημερινό απαρχαιωμένο και, κυρίως, ύποπτο παρελθόν, όπου τα συμφέροντα της ανώτατης παιδείας ταυτίζονταν με τα συμφέροντα του πιο κραυγαλέου και ρωμαλέου παράγοντός της ή του έχοντος την πιο κραυγαλέα και ρωμαλέα κομματική υποστήριξη. Το μονοπώλιο της φωνής και της βίας επιδιώκεται να διατηρηθεί με τις αναχρονιστικές και

μοναδικές «ελληνικές» αντιλήψεις περί της δήθεν πανεπιστημιακής δημοκρατίας της φοιτητικής ψήφου. Όπως οι Ρωμαίοι έλεγαν κάθε μέρα ότι πρέπει να καταστραφεί η Καρχηδόνα για τη σωτηρία της Ρώμης, έτσι πρέπει να γίνει κοινή συνείδηση ότι πρέπει να καταργηθεί η φοιτητική ψήφος για να σωθεί η ανώτατη παιδεία -από την υποβάθμιση, την αδράνεια, την οπισθοδρόμηση, την αμάθεια, τη νοοτροπία τού μακάριοι οι κατέχοντες. Βεβαίως οι εχθροί της πραγματικής δημοκρατίας προβλέπουν ότι ο νόμος θα μείνει ανενεργός ή θα αποτύχει. Πρόκειται όμως όχι περί προβλέψεως, αλλά περί απειλής, που αποδεικνύει κάτι άλλο. Οτι το ενδιαφέρον για την ανώτατη παιδεία στα κόμματα αυτά τίθεται μετά το κομματικό τους συμφέρον.